

A meleg mérsékelt öv élővilága 7. o. Biológia Óravázlat

A száraz, melegnyarú területek neve mediterrán (jelentése földközi), mert legnagyobb, legismertebb részei a Földközi-tengert szegélyezik.

A mediterrán területek növényvilága

A növényeknek a nyári forróságban meg kell őrizni a vizet, de leveleiket nem hullathatják le, mert ekkor a legjobbak a fényviszonyok. A **fák levelei aprók, kemények**, felszínüket vastag **viaszréteg** fedi. A levelek fonákján **ezüstös szőrök** fogják fel az elpárolgó vizet. Az **örökzöld** mediterrán erdőket a jellegzetes levelek után **keménylombú erdőknek** is nevezik. Az alacsony, **laza lombú fák** alatt **gazdag cserjeszint** alakul ki, tavasszal virágszőnyeg borítja a talajt. Az erdő uralkodó fái az örökzöld tölgyfák, köztük a paratölgy. A cserjék és a lágyszárú növények leveleiben ugyanis **illóolajok** halmozódnak fel. Leggyakrabban használt zöldfűszereink, a **kakukkfű**, az **oregánó** és a **bazsalikom** is a mediterrán világból származnak.

Az erdők helyén **sűrű, tövises**, áthatolhatatlan **bozót**, összefoglaló néven a **makkia** nő. A makkia növényei közé tartozik a **leánder**, a **vadpisztácia** és a fűszeres illatú **rozmaring**.

Az **olajfa** terméséből, az olajbogyóból préselik az értékes és egészséges **olívaolajat**.

A mediterrán területek állatvilága

A mediterrán területek **állatvilága ismerős** számunkra, kevésbé tér el a hazaitól. Van azonban néhány jellemző különbség. Mivel melegebb van, sokkal többféle hüllő él erre felé.

A **gekkók** a gyíkok közé tartoznak. Ujjaik végén a pikkelyek vékony, szőrszerű lemezekké alakultak, amelyeknek segítségével a felszín legkisebb egyenetlenségeiben is meg tudnak kapaszkodni. Még a függőleges ablaküvegeken is fel tudnak szaladni. Zsákmányát, mely zömmel rovarokból áll, éjjel szerzi meg.

A közönséges kaméleon nappal aktív rovarevő. Testfelépítése a hatékony zsákmányszerzést szolgálja. Kiválóan rejtőzik, színét a háttérnek megfelelően változtatja. A fákon való kapaszkodásra alkalmas fogószerve úgy alakult ki, hogy ujjai két csoportban összenőttek. Zsákmányát nagyon óvatosan, lopakodva közelíti meg, és messzire kiölthető, ragadós nyelvvel villámgyorsan elkapja. A

kaméleonok egyedülálló tulajdonsága, hogy szemeik egymástól függetlenül, minden irányban mozgathatók.

A monszun területek élővilága

A kontinensek keleti partvidékein a mérsékelt övezeti (más néven szubtrópusi) **monszun éghajlat** uralkodik. A csapadékot hozó szelek nyáron érkeznek, tehát a növények egy időben jutnak csapadékhoz, fényhez és meleghez. A babérlombú erdők Délkelet-Ázsia keleti partvidékein foglalnak el nagyobb területeket. A keleti partvidékeket övező erdők is **örökzöldek**, de a növényzet dús, a fajgazdagság vetekszik a trópusi esőerdőkével. A fák levele vékony, pergamenszerű, párologtatófelületük nagy. A parkjainkban, kertjeinkben méltán népszerű, színes virágú **liliomfa** eredetileg a monszunerdők lakója (8. ábra). A fejlett cserjeszintben gyakoriak a több méter magasra is megnövő, üreges szárú, szálás levelű **bambuszok** A bambusz gazdasági szempontból is fontos növény. Szárát építkezésre, bútorkészítésre használják, leveleiből szőnyeget, különféle használati eszközöket fonnak. A bambuszligetek ismert állata az **óriáspanda** Gyakorlatilag egyedüli tápláléka a kis energiatartalmú bambusz, ezért napi 10-12 órát tölt táplálkozással. Testsúlya akár a 125 kilogrammot is elérheti.